

Amunt, amunt!

Llegir per parlar, llegir per aprendre

LLEGIU i PARLEU

Abans de llegir

Celebreu totes les festes del calendari ?

Quines són aquelles festes o tradicions que espereu amb més il·lusió?

Per què?

Després de llegir

1 Per què creieu que des de sempre l'ésser humà s'ha sentit atret per pujar, per volar, per veure el paisatge des d'una certa altura?

I vosaltres en la vostra vida quotidiana, en algun moment desafieu les lleis de la gravetat? Com? Quan?

2 Totes les cultures fan música. En el cas dels castellers, la música indica l'estat i el procés del castell. La melodia de la gralla és inconfusible i la reconeixem de seguida.

Quines melodies o cançons coneixeu que estiguin relacionades amb situacions concretes de la vida, festes, etc.?

3 En les exhibicions castelleres, s'hi implica tota la ciutat. Són un fenomen molt important a Catalunya.

Quan hi ha actuació castellera a la vostra ciutat, aneu a veure-la? Què és allò que més us agrada d'una actuació castellera? Per què?

4 Els castells tenen un element d'espectacularitat i atreuen el públic per la dificultat i el risc que comporten.

Quins valors creieu que transmeten els castells?

Penseu que els valors que transmet el món casteller els podem aplicar a d'altres situacions de la vida?

Amunt, amunt!

Les gralles i els timbals anuncien l'actuació dels castellers:
ja comencen a fer pinya i d'aquí a uns minuts
els uns pujaran a sobre dels altres, amunt, amunt, fins al cel.

L'origen dels castellers es remunta al segle XV
en un antic ball conegut com a ball de Valencians,
d'origen pagà.
El ball solia acabar amb la formació
d'una torre humana de no gaire alçada.

A principis de segle XIX,
a Valls, considerada ciutat castellera per excel·lència,
es van formar dos grups de ball de Valencians
i la rivalitat entre ells va impulsar
a fer construccions cada vegada més altes.
Amb el temps es va deixar de fer el ball inicial
i els balladors es van centrar en els castells.

A mitjan segle XX, i gràcies a la perseverança
d'algunes colles castelleres i l'aparició d'altres,
el món casteller va emprendre una nova revifalla.

L'enganeta és l'últim casteller
que s'incorpora a la torre humana.
És un dels membres més petits de la colla,
i també és el que més fa patir
perquè és l'encarregat de pujar fins a dalt i coronar la torre.

Un cop l'enganeta és a dalt de tot
i aixeca el braç amb la mà ben oberta,
significa que el castell s'ha carregat amb èxit.
Els castells més alts poden arribar a tenir deu pisos.

Quina responsabilitat tan gran!
I que valents que són!

La música dels castellers és una de les més conegudes
de la festa major, sobretot la de Toc de castells.
S'interpreta durant el procés
de construcció d'un castell, torre o pilar,
i té una funció molt clara:
informar la colla del desenvolupament del castell.

Preparació de l'activitat

- Llegeix el text de lectura diverses vegades i preveu les dificultats que pot tenir.
- Consulta l'apartat «Informació per preparar aquesta lectura» que trobaràs tot seguit. Obtindràs informació sobre l'autor o el tipus de text que es presenta.
- Al final d'aquesta pàgina hi ha un apartat amb enllaços a webs on, si ho vols, pots ampliar informació.
- Recorda que entre tu i l'aprenent heu de compartir un codi per quan calgui fer evident algun error durant la lectura.
- És important respondre totes les preguntes de l'apartat «Abans de llegir».

Per fer la lectura amb l'aprenent segueix les pautes que es donen en el document de presentació del material (<http://www.gencat.cat/llengua/llegirperparlar>).

Recorda que l'objectiu és llegir en parella i fer conversa a partir de la lectura.

DURADA DE L'ACTIVITAT: 1 h

INFORMACIÓ PER PREPARAR AQUESTA LECTURA

El calendari de festes i tradicions de tota comunitat sempre segueix un cicle, marcat per les estacions de l'any. Com un cercle imaginari que gira i gira, el calendari sempre torna a començar. I és bo de tornar-hi amb il·lusió.

Cada any els castellers actuen a les places de pobles i ciutats: per Festa Major, per celebrar un esdeveniment col·lectiu... Sempre és un bon moment per aixecar un castell!

Els castells són una forma de festa catalana tradicional amb un origen molt antic que avui dia es viu amb més força que mai. Consisteix en la construcció de torres humanes com a símbol d'altres edificacions o castells.

Fa més de 200 anys que als Països Catalans s'hi fan castells. Avui dia hi ha moltes poblacions que tenen colles castelleres. Els castells generen tota mena de sentiments i passions.

Una persona d'un altre país pot pensar que pujar nou o deu metres d'alçada per fer una construcció que dura uns tres minuts no té cap lògica. I li pot semblar que és una activitat perillosa i arriscada, però el cert és que un cop n'has vist un, l'emoció és tan gran que l'admiració ja és per sempre!

Ampliació de la informació

Documental sobre el món dels castellers:

<http://www.cma.cat/tv3/alacarta/programa/Enxaneta/video/4278230/>

Vídeo sobre la força, l'equilibri, el valor i el seny que hi ha darrera dels castells:

<https://www.youtube.com/watch?v=Zgf0O9N9QAc>

Documental sobre els castells explicat a la BBC

<https://www.youtube.com/watch?v=-ZgHe8HXbNA>

Aquest logo identifica els materials de Lectura Fàcil que segueixen les directrius internacionals de l'IFLA (International Federation of Library Associations and Institutions) per a persones amb dificultats lectores. L'atorga l'Associació Lectura Fàcil.

www.gencat.cat/llengua
www.cpnl.cat

LLEGIU i PARLEU

© Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura.
Direcció General de Política Lingüística
© del text de la lectura *Mireia Estapé*
Disseny *Carol van Waart*
Activitat elaborada per *Mireia Estapé*

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

CONSORCI PER A
LA NORMALITZACIÓ
LINGÜÍSTICA